Anul 47-lea | Duminică 12 Noemvrie 1939 | Nr. 46

FOAIA POPORULUI

Cea mai veche foaie poporală, naţională şi politică, înfiinţată la anul 1892

Un număr: 3 lei — Apare în fiecare Duminecă — Un număr: 3 lei

PREŢUL ABONAMENTULUI
Pe un an . . . . . Lei 140·—
Pe o jumătate de an . . . . Lei 70·—
Pentru America 3 dolari pe un an întreg
Pentru societăţi şi autorităţi 300 lei anual

Director-Proprietar : N. BRATU, fost Senator

Redacţia şi Administraţia :
Sibiu, strada Regina Maria No. 57

Inreg. la Trib. Sibiu No. 187—1938.

INSERATE
se primesc la BIROUL ADMINISTRAŢIEI
Sibiu, str. Regina Maria 57 (fostă Cisnădiei
Preţul înseratelor
Un şir petit 8 Lei pentru fiecare publicare

Cu prilejul onomasticei Voevodului Mihai

M. S. Regele Carol a dăruit 2.500.000 lei

cantinelor şcolare din ţară

Mercuri 8 Noemvrie 1939 fiind ziua numelui Marelui Voevod **Mihai** *de Alba-Iulia, această zi a fost sărbătorită în toată ţara, ca semn de iubire şi alipire faţă de Moştenitorul Tronului*

Din prilejul acestei prăznuiri, Majestatea Sa Regele Carol a dăruit din caseta Sa personală suma de 2.500.000 lei pentru cantinele şcolare din întreaga ţară.

Această sumă va fi împărţită pe ţinuturi, adecă fiecare din cele 10 ţinuturi va primi câte 250.000 lei. Fiecare ţinut va împărţi apoi suma sa pe judeţe, iar acestea vor ajuta cantinele şcolare comunale.

Considerând multele necazuri ale populaţiei, — cu scumpetea crescândă, concentrările şi altele, — această donaţie regală va ajuta mult la hrana copilaşilor de şcoală. O mai bună ideie, care vorbeşte de sine, nici că se putea!

Situaţia însămânţărilor

Din multe părţi se susţine, că până acum s'au făcut cam puţine însămânţări de toamnă, în comparaţie cu alţi ani. Ministerul de Agricultură, pe baza informaţiilor primite, încă recunoaşte că nu s'a semănat atât grâu cât ar trebui. De aceea dă următoarele lămuriri şi îndemnuri :

Cauza principală, care a întârziat însemânţările, a fost timpul nefavorabil. Din cercetările făcute, s'a constatat că de aproape 30 ani n'am avut un timp aşa de nepotrivit pentru semănat.

Totuşi s'au făcut multe însemânţări. Până acum s'au semănat două treimi din suprafaţa prevăzută pentru grâu în planul de cultură al anului viitor.

Ce priveşte aprovizionarea ţării cu grâu, aceasta nu prezintă nici o îngrijorare. De prezent se găsesc în depozite şi mori cam 100 mii vagoane de grâu, iar agricultorii deţin cam 300.000 vagoane de grâu.

Cu toate acestea, trebue făcut tot ce se poate, pentru a atinge suprafeţele de însemânţare cu grâu de toamnă prevăzute în planul de cultură al anului ce vine.

După cum se ştie, acest plan de cultură pe 1940 prevede însemânţarea a trei milioane şi jumătate hectare cu grâu.

CÂT S'A SEMĂNAT ?

Din datele primite până acum la minister rezultă, că în întreaga ţară s'au atins două treimi din suprafaţa cerută.

Insămânţările continuă în acelaş timp cu stăruinţă şi sunt toate motivele să se creadă că suprafaţa minimală propusă va fi realizată. In adevăr, cu excepţia Bucovinei şi a Moldovei de Nord, unde ploile îngreuiază mult muncile agricole, timpul s'a îndreptat în întreaga ţară. Dacă ţinem apoi seamă, că semănăturile se pot face, — uneori chiar în condiţiuni mai favorabile — până la o temperatură de 3-4 grade sub zero, — este un puternic motiv să se spere că însămânţarea va mai putea continua cel puţin 10 zile — timp suficient să se întreacă chiar cifrele arătate mai sus.

SEMĂNATUL ALTOR PLANTE

Rapiţă s'a semănat mai puţină ca anul trecut. Se va urmări a se semăna mai multă floarea soarelui şi alte oleaginoase, cari devin tot mai căutate. Orz de toamnă s'a semănat mai mult ca anul trecut.

Starea suprafeţelor însemânţate este foarte bună. Toate vegetează excelent, iar pământul are destulă umezeală până la primăvară.

Autorităţile ministerului fac tot ce pot să ajute bunul mers al însemânţărilor.

Trebue semănat cât mai mult grâu, a căcărui vânzare — după cum arată toate semnele — este deja depe acum asigurată.

Acestea sunt lămuririle şi îndemnurile organelor Ministerului de Agricultură.

Codul civil şi cel de procedură civilă

Au fost promulgate în zilele acestea. Ele vor intra în vigoare, pe întreagă ţara, la 1 Aprilie 1940.

Fiind aceste legi de mare importanţă pentru cetăţenii ţării, până la primăvară urmează să se întocmească şi legile de aplicare pentru intrarea în vigoare a acestor două coduri pe întreagă ţara.

Un consiliu sub preşedinţia M. S. Regelui

a cercetat măsurile pentru înfrânarea speculei

Ministrul Casei Regale a comunicat următoarele :

Marţi 7 Noembrie între orele 16-19 a avut loc la Palatul Cotroceni, sub Inalta Preşedinţie a Majestăţii Sale Regelui, un consiliu care a cercetat măsurile ce trebuesc luate pentru înfrânarea speculei.

Au luat parte la consiliu :

D. C. Argetoianu, consilier regal, Preşedinte al Consiliului de Miniştri.

D. Ion Bujoiu, ministrul Economiei Naţionale.

D. D. Constantinescu, Guvernator al Băncii Naţionale, ministru de Finanţe.

D. prof. N. D. Cornăţeanu, ministrul Agriculturii şi Domeniilor.

D. General Gabriel Marinescu, ministrul Ordinei Publice.

D. Nicolae Otescu, ministru de Interne.

D. C. Giurescu, ministrul Frontului Renaşterii Naţionale.

D. general Petre Georgescu, Comandantul Gărzilor Naţionale.

Pentru cei în neregulă cu situaţia militară

Comunicatul Marelui Stat Major No. 13

1. Sunt în neregulă cu situaţia militară ofiţerii, subofiţerii, şi oamenii de trupă, aflaţi la vatră, care începând din luna Aprilie, 1939 şi până în prezent, n'au fost găsiţi de organele armatei pentru a li se înmâna unul din următoarele ordine de chemare model nou :

— *de culoare galbenă sau roşie*, cu stele şi ştampile ;

— *de culoare albă*, pentru rămânere la vatră ;

— *de culoare albă*, pentru mobilizare la lucru.

2. Mai sunt în neregulă cu situaţia militară ofiţerii, subofiţerii şi oamenii de trupă dela vatră :

—care au primit şi au asupra lor mai multe ordine din categoriile specificate mai sus;

— care nu cunosc unitatea căreia aparţin.

3. In toate aceste cazuri, pentru aranjarea situaţiei lor militare, în termen de 20 zile dela publicarea prezentului Comunicat toţi aceştia se vor prezenta cu livretul militar şi cu toate ordinele de chemare vechi sau noi ce au asupra lor la :

— cercurile de recrutare în oraşele de reşedinţă de judeţ.

— poliţii în toate celelalte oraşe şi

— la posturile de jandarmi în comunele rurale.

Acolo vor da toate lămuririle cerute asupra situaţiei lor militare şi vor primi o adeverinţă de prezentare.

4. Sunt supuşi acestor obligaţiuni :

— trupa dela vatră până la vârsta de 50 ani ;

— subofiţerii de rezervă până la vârsta de 55 ani ;

— ofiţerii de rezervă până la vârstele prevăzute de legea asupra poziţiei ofiţerilor şi anume:

— 55 ani pentru ofiţerii inferiori, 59 ani pentru maiori şi 61 ani pentru locotenenţi-coloneli.

Se atrage atenţiunea că acei aflaţi în neregulă, care nu se vor conforma dispoziţiunilor de faţă până în 20 zile dela publicarea prezentului Comunicat şi vor fi găsiţi ulterior fără adeverinţă de prezentare, vor fi trimişi în judecată instanţelor militare, conform legii.

Bucureşti, 5 Noembrie 1939.

Mersul răsboiului

A mai trecut o săptămână, fără ca „răsboiul adevărat" să se fi deslănţuit pe frontul de vest, aşa cum l-a anunţat acum câteva săptămâni însuşi Führerul Hitler.

De aci se vede limpede, că nu se potriveşte „socoteala de-acasă cu cea din târg", cum spune o înţeleaptă vorbă românească.

Armata germană a dat la început o scurtă luptă asupra întăriturilor franceze, iar de atunci încoace se pare că tot chibzueşte ce se facă şi cum se facă. Francezii îi aşteaptă acum în întăriturile franceze.

E drept, că aeroplanele fac zilnic raiduri de recunoaştere, atât Germanii cât şi Francezii. Aeroplane mai cad, când pe o parte, când pe alta. Dar cu lupte de acestea nu se va sfârşi curând răsboiul.

Din toate acestea se poate presupune, că armatele germane stau „pentru oareceva" încă în aşteptare. Cari sunt aceste motive se bănueşte, dar e greu a dovedi.

Mai întâi s'a văzut, că conducerea germană ar vrea pace, dar să li se recunoască ocuparea Poloniei. Aliaţii au răspuns, că nu vreau să audă de aşa ceva.

Au mai aşteptat Germanii să vadă ce fac Americanii. Aceştia în săptămâna trecută au hotărît ridicarea opreliştii de a vinde arme altor state străine. Numai decât după aceea, Englezii şi Francezii au comandat în Statele Unite câteva mii de aeroplane.

Acum, la începutul acestei săptămâni, s'au pornit ceva canonade mai mari şi raiduri de avioane pe frontul vestic, cum se scrie pe pagina 3. Apoi iar s'au domolit.

In schimb lumea a fost surprinsă cu propunerea pentru mijlocirea păcii, de către Suveranii Belgiei şi Olandei. La început s'a crezut, că poate dă sfântul şi se alege ceva din această propunere.

Dar, a doua zi s'a constatat, că Englezii şi Francezii nici acum nu vreau să audă de mijlocirea altora, ci ei vreau supunerea Germaniei, pentru a se asigura odată — spune Anglia şi Franţa — o durabilă şi adevărată linişte în lume.

Ce este, însă, în aceste zile mai bătător la ochi? Propunerea de pace a Suveranilor Belgiei şi Olandei n'a fost primită cu mare căldură de Anglia şi Franţa; în schimb se observă aproape o furie în cercurile politice germane, dar acum am putea spune mai vehementă contra Belgiei şi Olandei, decât contra Angliei şi Franţei.

Şi din ce motive, o astfel de situaţie? se întreabă lumea. Răspunsul unor cercuri politice este următorul:

Belgia şi Olanda au făcut propunerea de mijlocirea păcii, în dorinţa de a înconjura un dezastru şi mai mare. Aceste ţări au temere să nu fie invadate de armatele germane. Căci vedem, pe de o parte propun mijlocirea păcii şi declară că doresc pace, pe de altă parte mobilizează şi iau măsuri pentru inundarea unei părţi a ţării... Grele împrejurări. Viitorul apropiat va lămuri mai bine situaţia. S'ar părea însă, că neutralitatea unei ţări e sigură şi tare numai când ai o armată bună...

Intorcându-ne acum, de încheiere, puţin la noi, constatăm: Un ministru ungur a declarat la o întrunire, în zilele trecute, că Ungaria va rămâne neutră. Ministrul de externe al Rusiei încă a declarat din nou, la începutul acestei săptămâni, că Rusia nu se amestecă în răsboiu, ci rămâne neutră.

Aceste două declaraţii sunt de mare importanţă pentru România. Produc linişte în părţile noastre, după ce răsboiul început în Polonia, a trecut în vestul Europei.

Pe de altă parte, să nu trecem cu vederea: Germania încă a declarat, în diferite rânduri, că recunoaşte neutralitatea Belgiei şi Olandei, iar în aceste zile sunt într'o stare foarte încordată. Germania bagă vină Belgiei şi Olandei, că sunt prea supuse controlului pe mare al Angliei. Bagseama caută nod în papură... după cum bate vântul...

Cât pentru noi, să sperăm cele bune, dar să ne înarmăm cât mai bine!

Nouă intervenţie pentru pace

Regele Belgiei şi Regina Olandei vreau să mijlocească pacea

Regele Leopold al Belgiei, însoţit de ministrul afacerilor străine Spaack, a sosit pe neaşteptate Luni seara (6 Nov.) la Haga, capitala Olandei, mergând îndată la palatul regal al reginei Wilhelmina.

Intre cei doi suverani, de faţă fiind şi miniştrii de externe ai Belgiei şi Olandei, consfătuirile au durat toată noaptea, până la ora 4 dimineaţa. Marţi înainte de amează regele Leopold a continuat convorbirile cu miniştrii de externe ai Belgiei şi Olandei, iar către amiază regele Belgiei a fost primit de regina Wilhelmina.

Asupra celor petrecute, serviciul oficial de presă olandez a publicat Marţi seara (7 Nov) următorul comunicat:

Majestăţile Lor Regina Olandei şi Regele Belgiei au avut la 6 şi la 7 Noembrie, o întrevedere la Haga.

Suveranii erau însoţiţi de d-nii Spaak şi Van Kleffens, miniştrii afacerilor străine.

Suveranii au hotărât să trimită o telegramă şefilor de stat ai Germaniei, Franţei şi Angliei, pentru a înlesni deschiderea de negocieri eventuale.

Această iniţiativă a Suveranilor constituie o nouă confirmare a unităţii şi solidarităţii dintre Olanda şi Belgia".

PROPUNEREA DE PACE

Cuprinsul telegramei adresată Führerului Reichului, Regelui Angliei şi Preşedintelui Republicei Franceze e următorul :

Intr'un ceas de mare îngrijorare pentru lume, înainte ca răsboiul din Europa Occidentală să înceapă cu toată violenţa sa, avem convingerea că este de datoria noastră să ne ridicăm din nou glasul.

Părţile beligerante au declarat, acum câtva timp, că nu ar refuza să examineze planuri bune şi sigure ale unei păci drepte.

Ni se pare că lor le vine greu în actualele împrejurări să se pună în legătură pentru a preciza şi apropia punctele lor de vedere.

Suverani a două state neutre, care au bune legături cu toţi vecinii lor, suntem gata să le oferim bunele noastre oficii.

Dacă acest lucru le convine, suntem dispuşi să înlesnim, prin toate mijloacele ce ne stau în putere şi pecare ar binevoi să ni le sugereze (spună), şi într'un spirit amical, căutarea elementelor unui acord eventual.

Aceasta ni se pare că este misiunea pe care o avem de îndeplinit pentru binele popoarelor noastre şi în interesul întregei lumi.

Semnat : *Wilhelmina*
Leopold

OLANDA DIN NOU INUNDATĂ?

Când pe deoparte la Haga se discută asupra mijlocirii păcii, pe cealaltă parte se comunică dela Amstedam (alt mare oraş olandez lângă mare), cu data de 8 Noembrie 1939 umătoarele :

O mae activitate militară domneşte în vestul Gemaniei (adecă la graniţa belgo-olandeză). Supavegherea frontierei olandeze a fost sporită. Autorităţile militare olandeze iau măsuri pentru întărirea securităţii, procedând la noui inundaţii (adecă dau drumul apei mării peste unele părţi ale ţării, ca să nu poată înainta uşor duşmanul, dacă ar trece pe pământ olandez).

Cum a fost primită propunerea de pace?

IN ITALIA

Iniţiativa Reginei Wilhelmina şi a Regelui Leopold în favoarea păcii a produs o vie impresie la Roma, care ar dori să vadă ajungându-se la pace între aliaţi şi Germania.

Nimeni însă nu-şi face prea multă speranţă asupra rezultatului, deşi se crede, că ar fi încă cu putinţă o pace, atâta vreme cât nu s'a produs o luptă în stil mare între cele două armate aflate faţă în faţă la Rhin.

IN FRANŢA

Paris, 8 Nov. — Propunerile belgo-olandeze sunt discutate de toate ziarele. E de înţeles dorinţa celor doi suverani, cari vreau să înlăture ameninţările ce pândesc în jurul ţărilor lor. Primirea propunerii ar fi însă un succes pentru Germania — scriu ziarele franceze — căci această pace ar trebui să recunoască împărţirea Poloniei.

Marele ziar francez „*Le Figaro*" scrie între altele : Franța și Anglia iubesc, ca și Suveranii Belgiei și Olandei, pacea ; ele au dat numeroase dovezi, mergând până la slăbiciune, că sunt și rămân pacifice. Dar voim o pace dreaptă. Alt țel de războiu nu avem.

Germania să înapoieze Austria austriacilor, Boemia cehilor și Polonia polonezilor. Iată prima condițiune a unei păci drepte. Germania să dea garanții pentru o pace durabilă. O pace care nu ar ține seama de aceeste două condiții fundamentale nu ar face decât să consacre nedreptatea și ar fi o invitație la un nou conflict.

UN PROTEST GERMAN ?

Bruxelles, 7 Nov. (Rador). — Ministrul Germaniei la Bruxelles a predat guvernului belgian o notă de protest, contra înrolării civililor poloni din Belgia în legiunea polonă care luptă în Franța.

(Cine știe, dacă nu acest protest a produs îngrijorarea Belgiei și Olandei. Inainte de încălcarea teritoriului se caută ceva pretext, cum spune fabula cu mielul care a tulburat apa lupului).

CE VOR RĂSPUNDE ANGLIA ȘI FRANȚA ?

Londra, 9 Nov. (Rador). — In cercurile autorizate engleze se susține, că deocamdată guvernele din Londra și Paris se vor mărgini de a mulțumi pentru propunerea făcută de Suveranii Belgiei și Olandei.

Belgia și Olanda iau întinse măsuri militare

Bruxelles, 8 Nov. (Rador). — Autoritățile militare belgiene au procedat la întinse concentrări de trupe. Jandarmii belgieni, în decursul nopții trecute s'au dus din casă în casă cu ordine de concentrare.

Azi dimineață, toate mijloacele de transport publice și particulare, mai ales în regiunea de nord, au fost rechiziționate pentru a asigura transportul rapid al celor concentrați la unitățile lor.

In cercurile autorizate belgiene se afirmă, că toate dispozițiunile necesare au fost luate pentru o mobilizare generală în caz de nevoie.

Pe malul drept a canalului Albert, care leagă orașul Liège de Anvers și care parcurge o mare parte a liniei de frontieră belgo-olandeză, au fost mutate azi noui contingente de trupe cu artilerie și armele motorizate.

După știri din Olanda, în toată zona olandeză meridională și în lungul întregii frontiere germane au fost intensificate de urgență lucrările de apărare și s'au făcut pregătiri pentru a inunda zone extrem de mari ale teritoriului olandez.

Se afirmă totuși, că aceste măsuri extraordinare, cel puțin deocamdată n'au altă însemnătate, decât o precauțiune contra oricărei eventualități, care ar primejdui securitatea Belgiei și Olandei.

Ce este la granița germano-olandeză ?

Londra, 9 Nov. (Rador). — Marele ziar „Daily Telegraph", organ aproape de guvernul englez, publică precizări cu privire la concentrările de trupe dela frontiera dintre Germania și Olanda.

Ziarul crede că situația a fost examinată de guvernul britanic, care stă în strânsă legătură cu guvernul francez. Rapoartele primite la Londra arată, că la frontiera olandeză s'au trimis noui trupe germane și că Olanda ia toate măsurile defensive, printre care și inundarea unor anumite regiuni.

„Daily Telegraph" scrie textual: „Este cu neputință să se știe, dacă atacul german împotriva Belgiei și Olandei este sau nu aproape. Se susține, însă, că Führerul nu a părăsit ideea, că el ar putea să obțină o victorie grabnică împotriva celor două țări neutre, *grație căreia ar reuși să aibă baze mai favorabile pentru atacurile împotriva porturilor, arsenalelor, bazelor navale și aeriene și căilor de comunicații ale Marei Britanii*".

Ultimele lupte aeriene franco-germane

Paris, 8 Nov. (Rador). — Generalul Vuillemin, comandantul aviației militare franceze, a prezentat Marți d-lui Guy la Chambre, ministrul aerului, un raport asupra luptelor aeriene ce s'au dat Luni deasupra teritoriului francez și care s'au termiminat prin doborârea a *nouă* avioane germane, în cursul luptei dată între 27 avioane germane de tipul „Messerschmidt" și nouă avioane de vânătoare franceze.

Șapte avioane germane au căzut pe teritoriul francez și două dincolo de linia frontului.

Dintre cei șapte piloți germani, care se aflau pe bordul aparatelor ce s'au prăbușit pe teritoriul francez, patru au fost omorâți, unul a fost găsit găsit rănit, iar doi au fost făcuți prizonieri.

După acest raport oficial luptele s'au desfășurat astfel:

„Luni către ora 15, un grup de avioane de vânătoare aparținând centrului din Lorena asigura protecția liniei prin trei patrule de câte trei avioane de vânătoare de tipul „Curtiss".

Mergând spre linia frontului grupul a zărit 27 de avioane de vânătoare germane de tipul „Messerschmidt", în formație de patrule. Avioanele franceze au trecut imediat la luptă.

Această luptă s'a transformat aproape imediat într'o serie de atacuri individuale, ce s'au desfășurat pe circa 120 km.

Această primă fază s'a terminat pe frontul cuprins între Forbach și Sarreguemines, unde s'a prăbușit cel de al șaptele avion german la scurt timp după ce două avioane franceze au început lupta cu șapte avioane germane. Aviatorii francezi au atacat avioanele germane prin sboruri verticale, urmărindu-le până la Metzig, localitate situată între Treves și Sarrelouis.

Toate avioanele franceze s'au înapoiat la bazele lor de plecare, unul mai târziu în cursul serii, deoarece aterizase forțat din lipsă de benzină.

Patru avioane franceze au fost atinse, însă nu în mod grav, de tirul mitralierelor germane.

In timpul cât se da lupta de de mai sus, avioanele de vânătoare franceze au atacat pe un front vecin alte nouă avioane germane de vânătoare.

Și aceste avioane franceze s'au înapoiat toate la bazele lor de plecare.

In toate aceste lupte piloții francezi au dat dovadă de mari calități, iar avioanele „Curtis" au dovedit că sunt superioare avioanelor „Messerschimdt", spune agenția telegrafică franceză „Havas", care a transmis aceste informații.

Germania ar vrea să cunoască condițiile de pace ale Franței

Paris, 7 Nov. (Rador). — Germanii stărue de mai multe zile spre a cunoaște țelurile de războiu ale Franței.

Henri de Kerillis scrie în ziarul parisian „*L'Epoque*", că este vorba de o capcană a adversarului, care vrea să încerce să introducă vrajba în blocul franco-englez. Procedeul este prea străveziu, iar primul minsitru francez Daladier este prea dibaciu spre a cădea în cursă. D. Hitler, adaugă „*L'Epoque*", nu are nevoie să cunoască scopurile noastre de războiu. El a atacat în deplină cunoștință a urmărilor acțiunii sale. Ne vom apăra și ne vom bate până când *Germania va cere pacea și ne va preda tancurile, turnurile și submarinele sale*.

„*L'Ere Nouvelle*", ocupându-se de aceiași problemă, scrie că pacea va trebui să dea aliaților o securitate absolută, pentru ca războiul să nu poată fi reînceput după un nou timp de 20 ani.

Impăcarea sârbo-croată

După frecușurile din ultimii ani între Sârbi și Croați, s'a ajuns la oarecare apropiere. Acum câteva luni, Croații au primit să intre din nou în guvernul dela Belgrad. Cât pentru viitor se anunță următoarele :

Belgrad, 8 Nov. (Rador). — Președintele consiliului de miniștri Svetkovici a luat personal președinția comisiei pentru „reorganizarea statului". Această comisie va fi compusă din doi sârbi și doi croați :

Membrii croați ai comisiunii vor fi d-nii Macek, vice-președinte al consiliului de miniștri și șeful partidului țărănesc croat și dr. Sutei, ministrul finanțelor.

Membrii sârbi ai comisiei sunt d-nii Svetkovici, președintele consiliului de miniștri și Mihaile Constantinovici, ministru fără portofoliu, profesor de drept constituțional la Universitatea din Belgrad.

Comisia are misiunea de a pregăti reorganizarea definitivă a statului, care va fi înfăptuită de o Adunare Constituantă, peste doi ani, atunci când Regele Petru II al Iugoslaviei va fi major.

Cele de sus arată, că pentru adevărata împăcare sârbo-croată mai sunt încă multe lucrări de făcut.

Aprovizionarea în Gemania

Berlin, 7 Nov. (Rador). — Agenția telegrafică germană D. N. B. transmite :

Față de desvoltarea favorabilă a condițiunilor de aprovizionare, rațiile populației vor fi simțitor sporite cu începere din ziua de 20 Noembrie.

O sporire va interveni în special pentru rațiile de unt, care vor fi în parte aproape îndoite.

In afară de aceste sporiri de ordin general, se vor acorda alocații speciale de carne, unt, ouă, orez, legume conservate și șocolată. In deosebi vor fi sporite rațiile pentru copii.

De ce armate dispun marile puteri ale lumii?

Ziarul elveţian scris franţuzeşte „Journal de Genève", dela 12 Octomvrie 1939, a publicat un foarte interesant articol asupra armatelor din cele mai multe ţări ale lumii.

Aceste amănunte trebue să fie cât se poate de aproape de adevăr. Doar atâta, că în curs de războiu fiecare ţară îşi măreşte şi mai mult armata, sau în timp de pace a ascuns unele amănunte. Cu toate acestea, din cele ce urmează cetitorii îşi pot face oarecare icoană (de aceea păstraţi această foaie) asupra puterii de luptă viitoare a acestor mari naţiuni.

Imperiul francez

Suprafaţa: 11.873.300 kilometri pătraţi.
Populaţia: 113.000.000 locuitori.

ARMATA DE USCAT:

In timp de pace: 800.000 oameni dintre care 300.000 peste mare.

In timp de războiu: Franţa poate să pună pe picior de războiu mai mult de 5.500.000 soldaţi exersaţi, dintre care 1.000.000 din Colonii, care, însă, vor trebui să fie încadraţi organizaţi în unităţi echipate.

In timp de pace, în Metropolă (în Franţa europeană) trupele sunt împărţite în 25 divizii de infanterie, în întregime motorizate, 2 divizii de cavalerie, 3 divizii de cavalerie uşoară şi brigăzi cuirasate.

Materialul, din cel mai modern, cuprinde mai multe mii de care de toate mărimile şi mai multe sute de tunuri de mare calibru putând bate la distanţe mari.

In anii din urmă mai multe sute de miliarde de franci au fost destinate apărării naţionale. Bugetul 1938-1939, a consacrat 37,5 miliarde de franci pentru armată şi apărare.

Marea forţă a armatei franceze stă în valoarea soldatului, capabil de jertfă şi în cultura corpului ofiţeresc şi subofiţeresc.

Marina de războiu avea, în timp de pace, un efectiv de 80.000 oameni, înţelegând şi regimentele de infanterie ale marinei.

Din punct de vedere moral, trebue menţionată metoda de colonizare franceză, foarte umanitară, ceea ce i-a adus devotamentul Coloniilor, din care poate avea un important contingent de soldaţi.

Atât solul cât şi subsolul Franţei este foarte bogat. Imensul său Imperiu colonial îi aduce tot ce-i trebue. Africa este un izvor nesecat de materii prime.

Metropola. Se găseşte în mare cantitate (deoarece se exportă mult) minereu de fier, bauxită (aluminium, potasiu); se mai găseşte sulf, fosfaţi, plumb şi chiar stibiu.

Cărbunele este neîndestulător. Petrolul lipseşte, cu excepţia Alsaciei; trebue să importe, anual, şapte milio ne tone. De aceea s'au şi făcut mari aprovizionări.

Coloniile furnizează restul. Africa procură: lemnul, lână, nichelul, fosfatul, cărbunele, plumbul, zincul, cositorul, magnezul, aurul, bumbacul; Indochina: aurul, cărbunele şi în special cauciucul.

Petrolul e adus din Irak, Beyruth, aproape două milioane tone pe an, printr'un canal comun cu Anglia, prin Siria până la porturile de pe coasta orientală a Mediteranei.

In sfârşit, cafeaua şi animalele sunt aduse din Africa, orezul şi porumbul din Indochina.

Industriile din Franţa, bazate pe fier şi cărbune, sunt foarte importante. Celelalte nu egalează industriile din Anglia şi Germania.

Imperiul german

Suprafaţa: 635.000 kilometri pătraţi.
Populaţia: 85.500.000, înţelegându-se inclusiv Boemia, Moravia şi Memel.

ARMATA DE USCAT:

Efectivul, înainte de războiu: 1.100.000, în câte 16 corpuri de armată şi 39 divizii, 4 divizii uşoare, 3 divizii de munte, 5 divizii blindate, 1 brigadă de cavalerie.

Actualmente, sunt vreo 70 divizii, cu un efectiv de 1.500.000 oameni, pe frontul occidental, şi un număr anumit de divizii, aproape 20, formate, în special, din „Landwehr" şi din formaţii de „Landsturm", pe frontul oriental.

Organizaţia sa militară trebue să-i permită să pue pe picior de războiu aproape patru milioane oameni, care, desigur va trebui să fie organizaţi în unităţi echipate.

Obligată să aibe cadre suficient instruite îi va fi greu Germaniei să aducă pe frontul occidental mai mult de o sută de divizii, înţelegându-se şi vreo 10 divizii blindate; adică două milioane oameni. Va fi nevoe de luni pentru aceasta. Totuşi, nu se poate pune la îndoială valoarea unităţilor blindate şi motorizate şi nici a aviaţiei, atât timp cât nu-i va lipsi petrolul. De abia la sfârşitul războiului din 1914—1918, Germania a putut pune pe picior de luptă, aproape 240 divizii.

Armata este puternic motorizată: materialul e modern, efectivul tancurilor, de toate mărimile, este considerabil; diviziile uşoare, cuprinzând care uşoare şi artilerie motorizată sunt foarte uşor de transportat. Artileria de orice calibru are un mare număr de tunuri.

Germania din 1936, a sacrificat armate sume enorme.

Solul german e bogat, exceptând petrolul, aurul şi anumite metale foarte necesare războiului.

Forţa sa economică constă în bogăţia cărbunelui. Minereului de fier, cu toată extracţia anuală de 11 milioane tone trebue să fie, în parte, importat. In cantităţi mai mici se mai găseşte spat, arsenic, plumb din zinc. Cu toată Cehoslovacia, îi lipseşte sulful, magnezul ştibiul, cositorul, arama, magneziul, bauxita şi nichelul.

Rusia va acoperi sau nu, o parte din aceste materii prime, indispensabile unui războiu.

In fiecare an trebue importate 17 la sută alimente şi peste 50 sută grăsimi (unsori).

Produsele sintetice (mărfurile artificiale) joacă un mare rol, ca de exemplu: bumbacul mătasea, benzina, untdelemnul industrial; dar sunt foarte costisitoare,

Fără îndoiala Polonia, cu cei 100.000 km. patraţi, îi aduce nenumărate bogăţii: cărbune (40 milioane tone, actualmente), minereu de fier (800.000 tone). argint, sulf. magnez, pyrită, sare, plumb (15.000 tone), zinc (60.000 tone), potasiu (400.000 tone) Deasemeni, grâu, cartofi, zahăr, lemn şi vite cornute.

Cu tot spaţiul restrâns, puterea militară şi economică, dacă naţiunea rămâne unită, reprezintă un mare potenţial (putere) de războiu, Căile şi autostradele sale joacă, deasemeni, un rol important. Totuşi, nu ar putea rezista unui blocus decât atât timp cât i-ar îngădui stocurile adunate.

Imperiul britanic

Suprafaţă: 33.000.000 kilometri pătraţi.
Populaţia: 630.000.000 (cea mai mare confederaţie din lume, prin suprafaţa sa şi numărul locuitorilor).

ARMATA DE USCAT:

In timp de pace: 530.000 oameni, dintre cari 240.000 oameni din Metropolă (Anglia).

In timp de războiu: 1.300.000 oameni dintre cari 440.000 din Metropolă; însă, această cifră nu va putea fi depăşită decât încet. Va putea atinge două milioane, însă va trebui timp.

La această cifră se adaugă marina: 234.000 oameni, şi aviaţia: 300.000 oameni.

Sunt două feluri de divizii; divizia motorizată de infanterie, bogat înzestrată cu mitraliere uşoare, cu 9 batalioane de infanterie, cu artileria motorizată şi care de asalt. Divizia cuirasată având care, artilerie şi trupe speciale. Unitatea artileriei e de 12 tunuri şi nu de 6.

Batalionul de care de asalt e de trei companii. Batalionul mixt este înzestrat cu 49 care batalionul uşor (batallion léger) cu 59 care şi batalionul (d'armée) cu 66 care. Aşa dar, o armată foarte puternic motorizată.

Anglia a destinat armamentului, încă de acum cinci ani, 1½ miliarde de lire. Bugetul său militar, pe 1939—40, cuprinde 515 milioane lire.

Metropola este bogată în cărbune.

Cu toată producţia sa de minereu de fier ea mai trebue să importe, ca şi alte materi necesare industriei.

Din Imperiul său, din Indii: aduce cărbune, minereu de fier, grafit, bauxită, iută, manganez. petrol, cauciuc, în mari cantităţi, Mai aduce şi orez, zahăr, ceaiu, în afară de pietre preţioase.

Australia, atât de legată de patria-mamă, îi furnizează: arama. cromul, plumbul wolframul, zincul, aurul, lâna şi animalele. Fabrică arme tancuri, avioane, explosibile.

Canada îi oferă, deasemeni mari resurse de fier, aramă, crom, zinc, aur, argint, bauxită şi petrol cum şi o mare industrie de armament (avioane, tancuri, etc).

Animalele şi pescuitul îi aduc mari venituri

Uniunea Sud-Africană produce aur (*350 tone pe an*), diamante (15 la sută din producţia mondială), aramă zinc lână blănuri. Deasemeni, furnizează: animalele, porumb, zahăr.

Irakul produce petrolului, adus, cum s'a mai spus, printr'o lungă conductă, din Siria. Se înţelege, în felul acesta, importanţa aviaţiei şi flotei marelui Imperiu britanic.

Imperiul rusesc

Suprafaţa: 21.170.000 kilometri pătraţi.
Populaţia: 170.000.000 locuitori.

ARMATA DE USCAT

In timp de pace: aproape 2.000.000 oameni.

In timp de războiu 14.000.000 oameni.

In timp de pace, în trupe regulate vreo 90 divizii de cavalerie, 4 divizii blindate şi un mare număr de unităţi blindate, încorporate în trupele armatei.

Trupele teritoriale cuprind aproape 40 divizii de infanterie şi 10 divizii de cavalerie.

Aviaţia e foarte desvoltată. Se spune că se construeşte 5.000 avioane pe an, ceeace e îndoelnic. Este sigur că, în timp de războiu, nu s'ar putea înlocui materialul pierdut, Actualmente, au 3.000—4.000 avioane de prima linie.

O organizaţie caracteristică este aceea a brigăzilor aeriene de aterisaj, compuse din mai multe mii de infanterişti, înarmaţi cu artilerie uşoară şi care uşoare.

Această organizaţie poate fi potrivită pentru un mare imperiu, deoarece îngădue restabilirea ordinei pe o mare distanţă. Din punct de vedere strategic, valoarea este contestabilă (îndoelnică), La Vest, armata poate avea 60 divizii de infanterie, 20 divizii de cavalerie şi mai multe divizii cuirasate.

Diviziile de infanterie sunt, în parte, motorizate.

Toată frontiera de Vest, dela Oceanul Arctic la Marea Neagră, mai ales în faţa Poloniei, este foarte tare fortificată. Tot acolo se găseşte şi grosul aviaţiei.

U R. S. S. (Uniunea Republicilor Socialiste

Sovietice) este una din cele mai bogate ţări din lume. Are cărbune (130 milioane tone anual), turbă, minereu de fier, aramă (200 000 tone), manganez, petrol (33 milioane tone), platină (3 tone), aur, bauxită, magnezia, grafit, salpetru, fosfaţi, cositor, zinc, crom, plumb. nichel.

Zăcămintele se găsesc mai ales în regiunea Uralilor, înspre Marea Neagră şi în regiunile Mării Caspice, Deasemeni mai puţin dense, pe cele două laturi ale Transiberianului.

Producţia agricolă nu e îndestulătoare U. R. S. S. produce, totuşi, bumbac. Pădurile acoperă 40 la sută din suprafaţa ţării; bogăţia animală e considerabilă; 17 milioane de cai şi aproape 50 milioane bovine.

Industriile sale se zice că produc 200.000 care pe an, 50.000 tractoare, 5.000 avioane şi 15.000 motoare. Cei care le au văzut îşi exprimă, însă îndoeli asupra valorii producţiei.

Desigur că pentru exploatarea petrolului, înţelegându-se şi zăcămintele din Polonia, se va putea recurge la Germania, deasemeni şi pentru industrie. Dar, pentru organizarea lucrului, trebue timp.

Porturile prea la Nord sunt îngheţate o parte din an, atât la Oceanul Atlantic, cât şi la cel Pacific. Acum, posedă porturile din Marea Baltică, care îi înlesnesc la Nord şi spre Apus, comunicaţiile maritime.

Marea Neagră, constitue o excepţie, însă accesul (pătrundererea) la mările îndepărtate atârnă de libertatea strâmtorii Dardanelelor, adică de Turcia.

Cât despre rolul cavaleriei în armată, a fost definit de Funse precedecesorul lui Voroşilov: „Războiul viitor va fi un război motorizat. Cavaleria nu trebuie să fie, încă, distrusă. In războiul viitor, care va fi un războiu al proletariatului contra burgheziei, aşa dar un războiu de guerilla, cavaleria ajutată de trupele motorizate, va fi arma victorioasă a revoluţiei".

Ţelurile de războiu ale Angliei

Ce declară Lordul Halifax asupra adevăratului rost al luptei engleze

Londra, 7 Nov. (Rador).— Marţi 7 Nov., seara, lordul Halifax, ministrul Afacerilor Străine, a făcut o expunere la radio asupra ţelurilor de războiu ale Angliei.

Ministrul de Externe a început prin a aminti declaraţia d lui Chamberlain, făcută în ziua de 3 Septembrie, în ajunul războiului, că Anglia luptă *„contra forţei brutale, a relei credinţe, a nedreptăţii şi a persecuţiei"*.

CONTRA FORŢEI BRUTALE

„Aceste cuvinte — a spus lordul Halifax — par de atunci să răspundă tot mai mult la două întrebări, care se pun tot mai stăruitor celor cari vor să judece:

1. *Care este adevăratul ţel al luptei noastre ?.*

Că numeroşi oameni caută un răspuns la această întrebare este de înţeles din dorinţa exprimată în atâtea cercuri, ca ţările aliate să definească cu mai mare precizie ceiace adesea se numesc ţeluri de războiu. Intr'un sens general, răspunsul a fost dat destul de clar. Luptăm pentru apărarea libertăţii, luptăm pentru pace, am primit sfidarea care ni s'a aruncat nouă şi altora apărăm drepturile tuturor naţiunilor, de a-şi trăi propria lor viaţă. Luptăm contra înlocuirii legii prin forţa brută ca arbitru între naţiuni, contra violării sfinţeniei tratatelor şi contra nesocotirii cuvântului dat".

Amintind apoi cuvântarea pe care a rostit-o la 29 Iunie, la Chatham House, în cursul căreia a dat un avertisment oricui ar pregăti o agresiune, lordul Halifax a declarat:

„Cuvintele mele prevedeau că s'ar putea ivi o vreme când Anglia ar putea fi chemată să lupte pentru acele idealuri. Vorbeam atunci, într'o vreme când speram, cum speram cu toţii, că se va putea găsi un mijloc onorabil oarecare pentru a se înconjura războiul. Or, această speranţă nu s'a împlinit.

Puşi în faţa unor situaţii grele, după cum bine a spus primul ministru, nu sunt decât două căi deschise: fie să rezişti, fie să te pleci în faţa lor. Or ,a admite o asemenea situaţie înseamnă a te desonora. Când privesc înapoi asupra zilelor în care toţi trecem prin valea întunecată a hotărîrii, nu poate exista nicio îndoială în conştiinţa mea, că numai printr'o supremă desonorare am fi putut înconjura războiul. Acum, suprema desonorare şi suprema nebunie este a agresorului. Suprema desonorare a guvernului german este clară pentru întreaga lume.

Noi, şi toţi aceia cari luptă cot la cot cu noi, oameni de felul nostru din toate părţile umii, popoare purtând aceiaşi lealitate Coroanei, aliaţii noştrii, francezi şi poloni, cu toţii suntem mânaţi de aceiaşi voinţă, şi cu ajutorul Providenţei avem puterea să dovedim şi nebunia supremă cu care guvernul german s'a îndreptat spre propria lui distrugere.

Aceasta mă aduce la a doua întrebare:

O NOUĂ LUME

2. Avem noi siguranţa, că prin victoria în acest conflict de forţă fizică ne vom îndeplini scopul? Cu alte cuvinte, după victorie ce va urma ? Ce fel de viitor mai bun va fi acela, pentru care să putem fi mulţumiţi că ni se cer orice sacrificii, oricât de grele ar fi ele ?

Primul ministru a spus, că nu urmărim o pace a răsbunării. Nu avem ambiţii teritoriale pentru noi. Ştim bine că viitorul nu merită să ne punem speranţe în el, dacă lichidarea păcii viitoare nu va putea fi obţinută prin metoda consfătuirilor şi a acordului.

In orice caz, suntem hotărîţi, în măsura în care este omeneşte cu putinţă să creim o astfel de situaţie, încât Europa să nu mai fie niciodată supusă la repetarea acestei tragedii. Cu acest ţel în minte, vom folosi toată influenţa noastră, la vremea potrivită, pentru a creia o lume nouă, în care naţiunile să nu permită ca *o nebunească întrecere în înarmări* să distrugă toate speranţele lor într'o viaţă mai bună şi într'un viitor plin de încredere. Noua lume pe care o căutăm va avea la bază Cooperarea (conlucrarea) tuturor popoarelor pe temeiul egalităţii omeneşti a respectului şi a toleranţei reciproce. Va trebui să cercetăm numeroase lucruri ce stau la rădăcina contactelor internaţionale — fie ele de ordin social, politic sau economic — şi să găsim mijlocul de împăcare a necesităţii schimbării într'o lume în continuă modificare, cu securitatea contra tulburării păcii generale prin recurgerea la violenţă.

MAI MULTĂ RĂSPUNDERE

Pentru realizarea acestei noi ordini, toate naţiunile vor trebui să-şi aducă contribuţia lor şi o mare responsabilitate, atât în gând cât şi în acţiune, revine în această privinţă poporului nostru.

Când se va termina acest războiu, va trebui să creiem condiţiile necesare pentruca înţelepciunea şi bunăvoinţa să se îmbine în vederea sarcinii imense ce ne va aştepta. *Când* sau *cum* ne vom putea da seama că planurile noastre au fost atinse, nimeni nu poate spune. Dacă însă suntem convinşi, că atât hotărârea noastră, cât şi direcţia g-lă a drumului pe care am pornit sunt cele bune, nu trebue să avem nicio grijă în ce priveşte rezultatul. Sunt convins, că dacă poporul britanic îşi poate păstra criteriile de ţel şi purtare în decursul acestui războiu, cu voia Domnului vom fi mai bine pregătiţi în spirit pentru contribuţia noastră la stabilirea unui viitor mai bun".

Calea pe care suntem hotărâţi să mergem poate fi de lungă durată. Avem timp să ne cântărim nemulţumirile şi să gândim cât de mult mai bine am putea face treburile altora. Dreptul de a murmura este aproape tradiţional la naţiunea engleză şi ea îl exercită cât se poate de bine. El este o dovadă de libertate, în comparaţie cu Germania, unde murmuratul te aruncă într'o tabără de concentrare.

După ce a atras atenţia ascultătorilor săi că duşmanii vor căuta să profite de orice lipsă de unitate printre englezi, lordul Halifax a încheiat:

„Datoria noastră este să rămânem uniţi, hotărîţi, neclintiţi, în spirit şi în inimă. De acest lucru va depinde, desigur, puterea noastră de a face faţă sfidării ce stă la baza actualei lupte şi, când ea se va fi terminat, de a răspunde cu demnitate la apelul de muncă pentru omenire".

„Europa va trebui să se federalizeze sau să piară"

a declarat maiorului Atlee, conducătorul partidului muncitoresc englez

Londra, 8 Nov. (Rador). — „Ţinem ca poporul german să ştie, că poate avea o pace onorabilă", a declarat maiorul Atlee într'o cuvântare în care a fixat atitudinea partidului laburist în chestiunea ţelurilor de războiu.

D sa a amintit lupta dusă de partidul laburist pentru cauza păcii şi a declarat, că poporul britanic a fost silit să ia armele pentru a apra principiile de bază ale vieţei sale de stat. Şi acum, partidul laburist continuă să lupte pentru ca raţiunea (judecata limpede să nu fie înlocuită de pasiunile pe care le deslănţue războiul.

Oratorul a arătat apoi că prima condiţie a păcii este *reparaţia faţă de victime*, înlăturându se orice idee de răzbunare. *Toate naţiunile*, mari şi mici, toate popoarele, de orice culoare, au dreptul la viaţă şi trebue să li se permită desvoltarea caracterelor lor proprii.

Germanii trebue să recunoască, că polonezii, cehii, şi evreii, au acelaş drept ca şi ei. Englezii trebue să acorde Indiilor drepturi asemănătoare celor ale Dominionurilor.

Drepturile naţionale, religioase, rasiale trebue să fie apărate de o instituţie internaţională. (Probabil se gândeşte la Liga Naţiunilor, sau ceva asemănător. Red „F. Pop.") Trebue să se recunoască o autoritate superioară celeia a statelor, iar acestei autorităţi trebue să i se pună la dispoziţie forţe (armată), care să dea putere hotărârilor ei în domeniul politic şi economic.

Maiorul Atlee a declarat apoi, că Europa va trebui să se federalizeze (să se unească toate ţările europene) sau să piară.

„Foaia Poporului"

se trimite gratuit, un număr de probă, la toţi cari ne cer pe o simplă cartă poştală. Recomandaţi această gazetă cunoscuţilor.

INFORMAŢIUNI

CALENDARUL POPORULUI pe 1940 apare în curând. Schimbările de târguri, să ni se anunţe cât mai grabnic, iar comenzile de călindare încă se pot face.

O NOUĂ EPISCOPIE A TIMIŞOAREI. De odată cu înfiinţarea mitropoliei Olteniei la Craiova, se înfiinţează şi o nouă episcopie ortodoxă la Timişoara, care se va ţine de mitropolia Ardealului, Banatului, Crişanei şi Maramureşului. Episcopia Timişoarei va cuprinde toate parohiile de pe judeţul Timiş-Torontal, precum şi parohiile din protopopiatele Belinţ, Balinţ şi Birchiş, aflate pe teritoriul judeţului Severin.

COMEMORAREA LUI EMINESCU. In ziua de 8 Noemvrie 1939 s'a comemorat la Bucureşti amintirea lui Eminescu. Ceremonia a avut loc la cimitirul Bellu, unde s'au rostit mai multe cuvântări, iar corul municipiului Bucureşti a executat cântece pe versuri de Eminescu.

CHEMĂRI DE INGINERI IN CORPUL TECHNIC MILITAR. Ministerul Inzestrării Armatei cheamă temporar în vederea activării în corpul technic militar, pe bază de cereri, sublocotenenţi şi locotenenţi de rezervă, din orice armă, condiţionat însă să fie ingineri diplomaţi: electro-mecanici, constructori-industriali şi mine. Chemările se vor face pe ziua de 1 Decembrie 1939; iar cererile şi actele se depun până la 15 Noembrie 1939 la ministerul Inzestrării Armatei, direcţia personalului în Bulevardul Elisabeta Nr. 40, de unde se pot lua şi informaţiuni.

O MARE EXPLOZIE s'a întâmplat, Mercuri 8 Nov. 1939, la societatea petroliferă Româno-Americană din Teleajen aproape de Ploeşti. Sub presiunea motoarelor, un încălzitor a explodat, cuprinzând în flăcări o mare cantitate de ţiţei. Instalaţiile de gaz şi electricitate au fost distruse. Pagubele se urcă, după cât s'a putut calcula până acum, la 30 milioane lei. Doi lucrători au fost arşi iar alţi câţiva grav răniţi.

UNGARIA RĂMÂNE NEUTRĂ. Cu prilejul aniversării ocupării oraşului Komàrom, de către trupele ungare, ministrul Jàros a declarat în 5 Nov. 1939: Războiul actual este un război între marile puteri. Ungaria este hotărâtă să observa cea mai strictă neutralitate.

ZĂPADĂ MARE IN MUNŢII BIHORULUI a căzut zilele trecute. In împrejurimile staţiunei climaterice Stâna de Vale, zăpada e aşa de mare, cum de mult nu s'a pomenit. Linia ferată a fost complet înzăpezită.

TIFOS EXANTEMATIC s'a ivit în oraşul Buzău, din cauza necurăţeniei populaţiei. Primăria a luat măsuri severe. Şcolile au fost închise. Cerşetorii, vagabonzii şi ţiganii nomazi nu mai au voe să umble prin oraş.

CULTIVATORII DE SOIA, cari au pus fasole soia cu sămânţă proprie, fără contract de angajament cu vre-o societate oarecare, sunt liberi să-şi vândă recolta de boabe ori unde şi ori cui pentru consumul intern, deci şi fabricilor de uleiuri.

BUMBAC DIN TURCIA se aduce foarte mult în România, După unele date statistice, în primele trei luni ale acestui an am importat bumbac turcesc în valoare de 392.000 lire turceşti. Bumbacul din Turcia e aproape tot aşa de bun ca cel din Egipt.

CÂT CONSUMĂ ARMATA GERMANĂ ? După unele date publicate, armata germană consumă zilnic aproape 11.000 tone de alimente, ceeace ar face cam 1100 vagoane de câte 10 tone.

ITALIA ŞI ŢĂRILE BALCANICE. Marele ziar „Pester Lloyd" din Budapesta, organ al guvernului ungar, scriind despre Italia spune între altele: Italia este singura mare putere, care cu politica sa chibzuită şi moderată, dar şi sigură de forţa sa, aduce cea mai mare contribuţie (sprijin) pentru deslegarea problemelor balcanice.

GERMANII DIN ESTONIA au revenit în Reich. Transferarea — aşa se anunţă — este aproape terminată. Intre 18 Octomvrie şi 15 Noemvrie cam 12.000 de germani s'au dus la noile domicilii. Până într'o săptămână mai pleacă vreo 1000 persoane. Restul de încă vreo 1000 persoane au primit termen până în Ianuarie ca să-şi poată lichida afacerile. Această acţiune de transferare e considerată ca isbutită.

ANGLIA AJUTĂ REFUGIAŢII POLONI. Răspunzând în Camera Lorzilor la o întrebare, ministrul de externe Halifax a anunţat, că guvernul a hotărât să dea îndată suma de 100.000 lire sterline pentru ajutorarea refugiaţilor poloni din Ungaria şi Romînia. Banii aceştia se vor folosi în prima linie pentru îmbrăcăminte şi medicamente, cari se vor trimite din Anglia.

Arestarea industriaşului Max Auşnit

Marele industriaş de *după războiu,* fost administrator delegat (un fel de Dumnezeu!) la societatea „Reşiţa" şi soc. „Titan, Nadrag, Călan", fost în mai multe rânduri Senator, apoi omul de casă în diferite familii, — a fost arestat Marţi seara, 7 Noemvrie 1939, în urma reclamaţiei făcută de societatea „Reşiţa" către parchetul tribunalului Ilov din Bucureşti. Reclamaţia cuprinde două capete de acuzare:

Comiterea de acte frauduloase pentru a-şi face venituri personale şi abuz la legea devizelor (a trimis în ascuns bani în străinătate).

Acte frauduloase a făcut în calitate de administrator-delegat al societăţii „Reşiţa", înstrăinând rente (obligaţii) în valoare de 18.103.000 franci francezi aur, în favoarea unei societăţi elveţiene Cepi Monaco, unde inculpatul avea un rol hotărîtor. N'a lucrat corect nici cu devizele „Reşiţei", pentru cumpărarea de fier vechiu din străinătate, care să se folosească la fabricarea din nou a armamentului nostru la „Reşiţa".

Abuzul cu devize s'a mai făcut prin aceea, că şi-a adunat depuneri la „Westminster Bank" din Londra şi la societatea Cepi Monaco, în sumă rotundă de 80.000 lire sterline (o liră sterlină face de prezent în comerţul liber peste 1.500 lei), ceeace în lei româneşti se urcă la cel puţin 12 milioane lei. Afară de aceasta, se presupune că mai are şi alte depuneri în străinătate, pe cari nu le-a declarat, şi a scos banii din ţară fără formele legale.

Găsindu-se atâtea dovezi îngreunătoare pentru inculpat, după ce a fost în câteva zile ascultat la parchetul de Ilfov, s'a dispus arestarea pe 30 zile, în care timp să se cerceteze mai departe toate cauzele, apoi va urma judecarea.

Incă în noaptea de 7 spre 8 Nov. dupăce inculpatul a fost trimis cu duba la Văcăreşti, s'a făcut perchiziţie la direcţia societăţii „Titan, Nadrag, Calan" din Bucureşti, unde era încă administrator-delegat şi a fost sigilat biroul său. Deasemenea s'a făcut tot în acea noapte, o perchiziţie şi la locuinţa inculpatului, de unde s'au ridicat diferite acte.

Ca pupază pe colac, se mai anunţă acum, că Max Auschnitt n'ar fi în deplină ordine nici cu cetăţenia română. Tatăl lui venise la vremea sa, înainte de războiu, dela Brodi (Galiţia) şi s'a aşezat la Galaţi, unde a avut o prăvălie de fier. Venind războiul, bătrânul a fost internat, iar tânărul Max a servit ca voluntar la tracţiunea de automobile.

După războiu, Max a făcut comerţ cu manufactură, fier, cherestea şi altele. Intre timp ajunsese tare şi mare la „Reşiţa", cum şi în alte societăţi, pe unde s'a vârât el sau a fost prin alţii vârât, căci „ştia cum să se învârtească".

Vom urmări să vedem, ce se alege acum de capul lui Max, care, dupăce în anii din urmă a trecut la religia romano-catolică, s'a căsătorit cu o... ardeleancă.

Pentru combaterea speculei

In cadrul măsurilor practice pentru înfrânarea speculei, Ministerul Economiei Naţionale a convenit cu Institutul Naţional al Cooperaţiei, Casa pădurilor Statului şi societatea Drajna, să se pună la dispoziţia consumatorilor din Bucureşti: lemne de foc cu 9500 lei vagonul, tăiate şi transportate la domiciliu.

Angajamente ca acestea se vor face şi cu alte întreprinderi, ceeace va duce acolo, că preţurile la lemnele de foc să nu depăşească preţurile de anul trecut.

In acelaş timp, s'a dispus controlul rizeriilor şi constatarea stocurilor de orez; iar o comisiune va cerceta în Bucovina şi Basarabia cauzele cari au produs scumpirea materiei prime pentru uleiurile vegetale, spre a se dispune apoi asupra măsurilor de efectenire.

M. S. Regele Carol II al României

încă intervine pentru pace

In ziua de 9 Noemvrie 1939, Majestatea Sa Regele Carol a adresat Regelui George al Angliei următoarea telegramă:

In momentul când Suveranii Olandei şi Belgiei oferă bunele lor oficii în scopul de a găsi bazele unei păci drepte şi statornice, cred de datoria mea de a asigura pe Majestatea Voastră, că fac urările cele mai sincere pentru reuşita acestei nobile iniţiative, pe care o sprijin din toată inima.

CAROL R.

Câte o telegramă cu acelaş conţinut a adresat M. S. Regele şi Führerului Hitler al Germaniei şi Preşedintelui Republicei Franceze Lebrun.

Atentat contra cancelarului Hitler la München

Sunt 9 morţi şi peste 60 răniţi

Vechea gardă a partidului naţional-socialist din Bavaria, care a luat parte la acţiunea începută în *9 Noemvrie 1923,* s'a întrunit ca de obiceiu şi în acest an, Mercuri seara (8 Nov.) în ajunul aniversării acestui eveniment. Intrunirea de acum, ca totdeauna, a avut loc în sala istorică dela Bürgerbräukeller din strada Rosenheim, unde la 9 Noemvrie 1923 s'a început mişcarea hitleristă.

Ca şi în anii trecuţi, Führerul a stat şi de data aceasta în mijlocul camarazilor săi din 1923. Se aflau adunaţi purtătorii ordinului Sângelui, din cari mulţi purtau alături de acest ordin Crucea de fier.

La ora 20, când a sosit Führerul, cei de faţă au isbucnit în urale. D. Hitler a luat îndată cuvântul pentru a vorbi asupra acestei zile istorice a partidului, căci avea planul să plece cât mai curând.

CUM S'A PRODUS ATENTATUL?

Asupra acestuia primele telegrame sosite dau următoarele amănunte:

München, 9 Nov. (Rador). — Miercuri seara s'a comis un atentat împotriva cancelarului Hitler la München în Bürgerbräukeller. Sunt 6 morţi şi peste 60 de răniţi.

Iată relatarea oficială a agenţiei telegrafice germane D. N. B., asupra modului cum a fost săvârşit atentatul:

Führerul a sosit Miercuri seara la München pentru o scurtă vizită, cu ocazia ceremoniei comemorative a veteranilor partidului. La Bürgerbräukeller, în locul d-lui Rudolf Hess, a vorbit însăşi Führerul.

Problemele de stat au forţat însă pe cancelarul Hitler să se înapoieze la Berlin chiar în cursul nopţii. Din această cauză el a părăsit întrunirea mai de grabă decât se aştepta şi a plecat la gară pentru a lua trenul.

Puţin timp după plecarea Führerului s'a produs o explozie la Bürgerbräukeller. Sunt 6 morţi şi peste 60 de răniţi.

Atentatul, care după rezultatele primei anchete a fost comis de agenţi streini, a provocat o indignare nemai pomenită la München. O primă de 500.000 mărci va fi plătită acelora care vor descoperi pe autorii atentatului.

EXPLOZIA MAŞINEI INFERNALE

München, 9 Nov. (Rador). — Corespondentul agenţiei telegrafice italiene „Ştefani" transmite:

Ştirile despre atentatul comis Miercuri seară în sala istorică a berăriei celebre din München, care a fost leagănul mişcării naţional-socialiste, s'au răspândit foarte repede.

La scurt timp după plecarea Führerului, care a pronunţat discursul său, o maşină infernală a făcut explozie, omorând 6 naţional-socialişti din vechea gardă a cancelarului Hitler şi rănind alţi 60 veterani naţional-socialişti.

Poliţia a barat imediat toate străzile dela periferie, controlând în mod sever toate automobilele şi pe toţi pietonii.

Joi dimineaţă oraşul prezintă aspectul său normal. Deocamdată numele victimelor nu sunt cunoscute. Poliţia caută să descopere pe autorii atentatului.

CE ESTE CU RUDOLF HESS?

Amsterdam, 9 Nov. (Rador). — Corespondentul agenţiei telegrafice franceze „Havas" anunţă din Berlin:

După informaţii neconfirmate oficial, primite dela München, d. Rudolf Hess, înlocuitorul permanent al Führerului la conducerea partidului naţional-socialist şi ministru al Reichului, s'ar găsi printre victimele exploziei ce s'a produs Miercuri seară la München la Bürgerbräukeller.

Berna, 9 Nov. (Rador). — Corespondentul agenţiei „Havas" transmite:

Ziarul „National Zeitung" din Berna (Elveţia) desminte, pe baza unei informaţii din Berlin, ştirea, că d. Rudolf Hess ar fi printre victimele atentatului dela Bürgerbräukeller din München.

ALTE AMĂNUNTE ASUPRA ATENTATULUI

München, 9 Nov. (Rador). — Corespondentul agenţiei „Ştefani" transmite:

Bürgerbräukeller, berăria în care s'a produs atentatul împotriva cancelarului Hitler, continuă să fie ocupată de agenţii poliţiei secrete germane. Lucrările de curăţirea terenului sunt terminate.

Se pare că maşina infernală a fost aşezată pe acoperişul clădirii deasupra tribunei ocupată de Führer, în timpul discursului său. Mecanismul de ceasornic al bombei era aşezat la ora 21 şi 22 minute.

Führerul părăsise sala numai cu zece minute înainte de producerea exploziei, ştirea comunicându-i-se după o oră în gara Trechtlinger, unde se oprise trenul special.

Şeful poliţiei secrete a însărcinat pe ajutorul său să ia conducerea cercetărilor. S'au făcut numeroase arestări.

Măsuri speciale au fost luate împotriva străinilor.

Presa germană atribue punerea la cale a atentatului guvernului englez. Astfel „Völkischer Beobachter", gazeta guvernului german, scrie că Anglia aruncă bombe în speranţa că va scăpa de dificultăţile pricinuite de ultimele înfrângeri din săptămâna trecută.

„Münchener Neueste Nachrichten" arată, că populaţia din München a avut imediat impresia că în spatele autorilor atentatului stă Anglia.

Se afirmă că primele rezultate ale anchetei au dovedit existenţa unei organizaţii pusă în slujba lui „Intelligence Service" (poliţia secretă engleză).

Pentru prima oară, dela 3 Septembrie şi până azi, luminile oraşului au fost aprinse imediat după atentat, pentru a împiedeca pe atentatori să se folosească de întunerec şi să scape cu fuga.

Victimele atentatului dela München

Berlin, 9 Nov. (Rador). — Agenţia D. N. B., publică următoarea listă a victimelor atentatului dela München:

Franz Lutz, din München, decorat cu ordinul „9 Noembrie", membru al trupelor de asalt hitleriste; Wilhelm Kaiser, negustor din împreujrimile Münchenului, decorat cu ordinul „9 Noembrie", ofiţer al corpului motorizat naţional-socialist şi şef-adjunct al regimentului 89 din acest corp, membru al trupelor de asalt hitleriste, o femee necunoscută, probabil casiera berăriei; Maria Henle, din München; Weber, speaker radiofonist al coloanei naţionale de automobile „Deutschland; Leonhard Reindl băiat de serviciu; Emil Kasberger, membru al muzicei districtului München; Eugen Schachta, membru al coloanei naţionale de automobile „Deutschland" şi cel mai vechiu colaborator al acestei instituţii.

Cel de al nouălea mort n'a putut fi încă recunoscut. Dintre personagiile marcante, nu e nimenea între morţi.

Berlin, 9 Nov. (Rador). — Recompensa de 500.000 de mărci, oferită pentru descoperirea autorilor atentatului dela München a fost mărită cu suma de încă 100.000 de mărci, obol voluntar al unei persoane particulare.

Situaţia agricolă în ţară

După informaţiile culese dela agronomii Ministerului Agriculturii şi dela marii proprietari din diferite regiuni ale ţării, situaţia agricolă se prezintă astfel:

Muncile sunt concentrate asupra semănatului grâului şi culesului porumbului. Semănăturile de grâu sunt întârziate deoarece ploile numeroase din luna Octombrie au împiedecat facerea arăturilor.

Până acum suprafeţele însămânţate sunt mai reduse decât în epoca corespunzătoare a anului trecut.

Totuşi grâul se poate semăna în condiţii bune în tot cursul lunei Noembrie. Cel semănat timpuriu a răsărit şi vegetează în condiţii bune.

Rapiţa semănată pe suprafeţe mai mici ca anul trecut, vegetează deasemeni în condiţii bune.

Porumbul, în afară de regiunile grav bântuite de secetă, a dat o recoltă bună. In majoritatea cazurilor are un mare procent de umezeală. Porumbul cules timpuriu poate fi mâncat. Dacă ar exista uscătorii suficiente, ar putea fi uşor transportabil.

Se continuă cu recoltatul bumbacului care a dat anul acesta o recoltă satisfăcătoare, deşi am avut o vară ploioasă. Cultivatorii obţin preţuri mari şi e probabil că, în primăvară, suprafeţele însămânţate se vor spori.

Sediul Sibiu Str. Regina Maria No. 57 şi Str. Mitropoliei 1—3

Lupta omului contra paraziţilor

Una din bolile cele mai periculoase şi înfricoşetoare care ameninţă omenirea este paludismul, care este transmis de anofel. Intr'un mare număr de regiuni, atât în clima tropicală, cât şi în cea subtropicală şi temperată, s'a constatat prezenţa acestor periculoşi paraziţi şi s'au făcut sforţări, pirn diferite mijloace, de-a împiedica pe cât posibil propagandarea lor.

In insula Ceylon, aşezată la sud-estul extremităţii Indiei engleze, se găseşte deasemenea ţânţarul paludismului, care aici e „Anopheles culicifacies". Numeroşi savanţi fac cercetări pentru a găsi mijloace eficace permiţând lupta contra acestui anofel şi în acest scop doctorul Gunasekere, bine cunoscut în acea ţară, a stabilit un program destinat să fie aplicat în câmpiile Ceylonului. El propune ca insula să fie împărţită în diferite zone, pentru a repartiza bine activitatea. El atrage atenţia că sforţările făcute în vederea combaterii anofelului, vor trebui să fie susţinute de numeroase persoane care să se ocupe exclusiv de această chestiune; el afirmă deasemenea că spezele cauzate de aceste lucrări, care trebuesc reînoite în mod periodic, sunt foarte mari.

Totuşi doctorul Gunasekere pretinde că metoda indicată de el pentru a combate flagelul poate fi încoronată de succes. Experţii vor trebui să facă să înţeleagă pe locuitorii ignoranţi dela ţară că nimic nu e mai rău decât săparea de puţuri, de şanţuri şi de şănţuleţe, căci anofelul are obiceiul de a oua în apele stătătoare în cari se desvoltă larvele. Mai trebue ca locuitorii ţării să înveţe să organizeze crescătorii de peşte, căci e un lucru cunoscut că un anumit număr de peşti se hrăneşte de preferinţă cu larve de ţânţari. Trebue de asemenea să se poarte grijă să se dea cea mai bună scurgere apelor stătătoare şi să se planteze pe marginea lor plante ce dau umbră multă. In afară de aceste măsuri, doctorul Gunasekere speră să atingă scopul propus, învăţând pe locuitorii Ceylonului să întrebuinţeze chinina în condiţiile prescrise de Comisia Paludismului a Societăţii Naţiunilor adică: în mod preventiv — o doză zilnică de 0 grame 400 de chinină în tot timpul sezonului frigurilor, iar pentru tratamentul propriu zis — o doză zilnică de 1 gram până la 1 gram 300 de chinină, timp de 5—7 zile.

Graţie programului stabilit de el şi a tratamentului cu chinină prescrisă de Comisia Paludismului, doctorul Gunasekere speră să atingă ţelul ce şi-a propus, de-a scăpa Ceylonul de flagelul paludismului (75).

În sate, sau în oraşe
Colectura OFICIALĂ
ŞI A OFICIILOR RURALE P.T.T.
aduce noroc.
Cereţi lozuri dela factorii poştali şi dela toate organizaţiile acestei colecturi pentru tragerile dela 15 şi 18 Noembrie.
LOTERIA DE STAT
Sediul Sibiu Str. Regina Maria No. 57 şi Str. Mitropoliei 1—3

FRICŢIUNEA HORIA la GRIPĂ • RĂCELI • NEVRALGII

Judecătoria mixtă Sibiu secţia c. f.

Nr. 180/1939 cf. 14849

Extract din publicaţiunea de licitaţie

In cauza de executare făcută de urmăritorul Gheorghe Greaff

Judecătoria,

A ordonat licitaţiune execuţională în ce priveşte imobilul situat în comuna Guşteriţa circumscripţia Tribunalului judecătoriei Sibiu, cuprinse în cf. a comunei Guşteriţa Nr. cf. 1757 şi Nr. top. 2348|2|15|1 în val. de 2000 Lei cu preţul de strigare de 1500 Lei pentru încassarea creanţei de 216 Lei cap. şi accesorii.

Licitaţiunea se va ţine în ziua de **23 luna Noemvrie 1939, ora 9, la primăria comunei Guşteriţa.**

Sibiu 15 Ianuarie 1939

Director cf. ss. Dr. Jurca — Judecător: ss. Coman

Pentru conformitate: Gligor

Maestru pentru sobe de teracotă

primeşte tot soiul de lucrări din această branşă şi în provincie. Execută lucrări noui şi reparaturi. Garantează lucru solid pe lângă preţuri moderate.
Carol Siegl, Sibiu, Strada Pielarilor Nr. 24 a.

Plantaţia din toamnă
prindere sigură:
Cereţi catalogul nou
AMBROSI, FISCHER & CO.
Aiud, jud. Alba

Carnete de serviciu
pentru
servitori şi servitoare
bine aranjate şi legate se află de vânzare la
Librăria „Foaia Poporului"

Dr. Nicolae Vlaicu

advocat în *Făgăraş*, şi-a mutat biroul advocaţial **în Sibiu, strada Carmen Sylva Nr. 12** 14850

Nr. 1952|938 port. 14848

Publicaţiune de licitaţie

Subsemnatul portărel pe lângă Tribunalul Sibiu prin aceasta publică, că în baza deciziunii Nr. 12590|939 şi Nr. G. Il. 13552|939 a Judecătoriei mixte Sibiu în favorul reclamantului firma Fa. Wächter & Preiss Sibiu repr. prin advocat Fritz Keschmann Sibiu pentru încasarea creanţei de 2840 lei şi accesorii, se fixează termen de licitaţie pe

23 Noemvrie 1939 ora 15 p. m.

la faţa locului în Sibiu str. Felinarului Nr. 8, unde se vor vinde prin licitaţiune publică judiciară mobiliar de casă şi altele în valoare de 11.000 Lei. In caz de nevoie şi sub preţul de estimare.

Pretenziunea, care e de încasat, face 2860 Lei capital, dobânzile cu leg. civ. socotind din 8 August 1939, iar spesele până acum stabilite de 1165 Lei.

Intrucât mobilele cari ajungând la licitaţie ar fi fost sechestrate şi de alţii şi acestia şi-ar fi câştigat dreptul de acoperire, licitaţia prezentă este ordonată şi în favorul acestora în sensul art. XLI: 1908 § 20.

Sibiu, 25 Octomvrie 1939

Portărel, Dr Baku

Cinematograful „Apollo"
SIBIU, Piaţa Unirii
prezintă marea lovitură a anului 1939
„CITADELA"
Superba realizare a lui King Vidor după celebrul roman al Doctorului I. Cronin
cu
Rosalind Russel şi **Robert Donat**
Journal românesc cu Evenimentele internationale şi Matchul România-Uugaria
Inceputul la ora 5, 7 şi 9
Dumineca la ora 3, 5, 7 şi 9

Cinematograful „Corso"
SIBIU, str. Regina Maria
prezintă marea premieră cu cea mai renumită vedetă a ecranului german
Zarah Leander
în marele film german al casei „U F A" producţie 1939—1940
Noaptea destinului
cu
Marika Rökk, Hans Stüve, Leo Slezak
Incepe la ora 5—7 şi 9
Dumineca la ora 3—5—9

De închiriat un local
mare, frumos, în plin centru al oraşului **Blaj,** pentru o prăvălie de manufactură şi fierărie, sau alte afaceri.
Informaţinni la Octavian Dragea, Blaj.

O mare şi variată
Bibliotecă de împrumut
cu cărţi literare româneşti şi străine, moderne şi vechi
a deschis
Librăria „Foaia Poporului" Sibiu
Strada Regina Maria No. 57
Informaţii personale se dau fără nici o obligaţie